

нях ~~т~~терів; допомагає аргументувати свої думки, змінювати їх, якщо вони ~~не~~справляльні; сприяє пошуку оптимальних рішень та міцному засвоєнню знань; сприяє становленню особистості школяра.

Література

1. ~~А~~вашвили Ш. А. Психологические основы педагогики сотрудничества / ~~А~~вашвили Ш. А. - К., 1991. - 290 с.
2. Я ~~т~~тин М. Проблемы поэтики Достоевского / М. Бахтин. - М., 1963. - 430 с.
3. ~~Д~~ичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник / І. М. Дичківська. - К.: Академвидав, 2004. - 290 с.
4. ~~К~~алик В. А. Учителю о педагогическом общении / В. А. Кан-Калик. - М., 1987- 190с.
5. Курганов С. Ю. Ребенок и взрослый в учебном диалоге / С. Ю. Курганов. - М., 1989. - 126 с.
6. Мороз О. Г. Перші кроки до майстерності / О. Г. Мороз, В. Л. Омеляненко. - К., 1992. - 240 с.
7. Педагогічна майстерність: підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.; за ред. І. А. Зязюна. - 2-ге вид., допов. і переробл. - К.: Вища шк., 2004. - 422 с.
8. Підласний І. П. Як підготувати ефективний урок / І. П. Підласий. - К., 1989. - 192 с.
9. Станиславский К. С. Работа актера над собой / К. С. Станиславский // Собрание сочинений: В 8 т. - М., 1954. - Т.3. - Ч.1. - 435с.

Стаття надійшла до редакції 12.10.2010 р.

УДК 371.315.6:784(07)

Мартьянова Г. М.

кандидат пед. наук, доцент

Криворізький державний педагогічний університет

МЕТОД ПРОЕКТІВ У ПОЗАКЛАСНІЙ ВОКАЛЬНО-ХОРОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДЛІТКІВ

Розглядаючи педагогічні та творчі умови організації позакласної та позашкільної діяльності у підлітковому віці, у статті досліджуємо проблему формування художньо-творчих потреб і орієнтацій, застосовуючи метод проектів на прикладі творчих колективів - хору Довгинцівського гуманітарно-технічного ліцею м. Кривий Ріг та хору Новоіванівської СЗШ.

Ключові слова: самодіяльна творчість у підлітковому віці, співвідношення педагогічних та творчих умов організації позакласної та позашкільної діяльності, метод проектів, педагогічне проектування.

Рассматривая педагогические и творческие условия организации внеклассной и внешкольной деятельности подростков, в статье исследуем проблему формирования художественно-творческих потребностей и ориентаций лицейстов, применяя метод проектов на примере творческих коллективов — хора Долглицевского гуманитарно-технического лицея г. Кривой Рог и хора Новоивановской СОШ.

Ключевые слова: самостоятельное творчество подростков, соотношение педагогических и творческих условий организации внеклассной и внешкольной деятельности, метод проектов, педагогическое проектирование.

Considering pedagogical and creative conditions of the organization of out-class and out-school activity of teenagers, in article we research a problem formation of art-creative

requirements and orientations of lyceum students, applying a method projects By the example of creative collectives - choir of Dolgincevsky humanities-technical Hceum of Krivoi Rog and choir of Novoivanivskaschool.

Key words: *amateur creativity of teenagers, a parity pedagogical and creative conditions of the organization out-class and out-school activity, a method of projects pedagogical designing.*

Постановка проблеми. Педагогічна думка підкреслює, що залучення до самодіяльної творчості існує не як самоціль, а як засіб виховання, що впливає на емоції, формує естетичні смаки, а згодом на стосунки до творчих рішень, до оточуючого середовища.

Спираючись на положення Концепції національного виховання [2] впроваджуючи нові підходи, виховні системи, форми і методи виховання, які відповідали б потребам розвитку особистості, сприяли розкриттю її талантів, духовно-емоційних, розумових і фізичних здібностей [1], досліджуємо творчий самодіяльний колектив як складовий елемент розгалуженої системи виховання ліцеїстів.

Розглядаючи творчий самодіяльний колектив як мікросоціальне явище, в його розвитку і діяльності простежуються важливі функції - соціально-педагогічна і художньо-педагогічна, які у свою чергу утворюються більш вузькими і конкретними підфункціями.

Соціально-педагогічна функція зумовлена потребою всебічного розвитку особистості учасника самодіяльного творчого колективу, тобто соціально зрілої, духовно багатої, естетично розвинутої людини.

Комунікативна інтегративна функція зумовлена потребою особистості у спілкуванні і об'єднанні у ті чи інші творчі колективи для реалізації своїх творчих уподобань.

Складовим елементом соціально-педагогічної функції також є соціалізація особистості кожного учасника колективу, що своєю діяльністю збагачує своє соціальний досвід. Як зазначав Г. С. Костюк - «дитина розвивається як особистість, вростаючи у суспільне середовище, у культуру суспільства, у систему суспільних відносин, а спрямовується цей процес навчанням вихованням у його різних формах» [3, с. 111].

Художньо-творча функція зумовлена специфікою творчого колективу об'єднання і вона є провідною самодіяльного угруповання, що спрямовує формування художньо-естетичних цінностей, смаків, поглядів, почуттів. Отже, музичний розвиток відбувається в процесі естетичного виховання, творчість поєднана із суспільно-корисною діяльністю.

Музично-навчальна та художньо-освітня, просвітницька діяльність взаємини між репродуктивним виконанням та творчих пошуком. Творчі почерк, імідж, репертуарна політика - все це складові елементи художньо-творчої і більш ширше - художньо-педагогічної функціональності творчості [4].

Мета статті - з'ясувати співвідношення педагогічних та творчих умов організації позакласної вокально-хорової діяльності на основі технологій проектного навчання.

Аналіз досліджень і публікацій. Можливості для реалізації свого галу, особистих планів, розуміння себе, доведення власних знань, досвідів в майбутньому житті надає метод проектів. Це система навчання, з якої учні здобувають знання в процесі планування і виконання практичних завдань - проектів. Про метод проектів у педагогічній літературі різних років ХХ століття згадується як про метод, що пробуджує природні здібності учнів різного віку. Плануючи певні дії, учитель, а у нашому випадку керівник творчого колективу, досягає взаємодії дитячої душі і розуму, сприяє формуванню вільної творчої особистості [9].

Технологія проектного навчання, що виникла у зв'язку з потребою в активізації освіти, у сучасній диригентсько-хоровій педагогіці дозволяє організувати доцільну навчально-професійну діяльність з урахуванням власних пізнавальних, професійних і соціальних інтересів тих, хто навчається. Зміст технології спрямовує кожного, в нашому випадку учасника творчого хорового колективу ліцею, до вирішення значущої для нього та суспільства проблеми, що спонукає до застосування додаткових різногалузевих знань, які залучаються для створення ідеального або матеріального проекту. Метою проектною технології виступає стимулювання активності та самостійності учасника творчого колективу, його здатності нетрадиційно підходити до вирішення теоретичних і практичних проблем вокально-хорової практики. Серед завдань можна виокремити:

- сприяння розвитку продуктивного творчого мислення;
- знаходження ефективних шляхів зростання індивідуальності;
- розширення загальної культури, світогляду;
- усвідомлення та активне втілення набутих знань та умінь у різних галузях мистецтва, культури, науки;
- сприяння розвитку культури спілкування [8, с. 198].

Проблемами формування особистісних орієнтирів, потреб, інтересів підлітків в дозвіллевий час засобами музичного мистецтва переймалися Ю. Алієв, А. Болгарський, Л. Коваль, Г. Шостак, В. Бриліна, Б. Брилін, В. Дрягіна, І. Климук, А. Троїцький, Т. Фурсенко.

Підаючи аналізу сучасного стану позашкільної роботи з підлітками в сфері музики Т. Фурсенко перераховує загальні тенденції, такі, як залучення підлітків в дозвіллеву сферу, руйнування традиційних форм, заміна комерційними центрами, широкий вибір розважальних закладів, - які потрібно враховувати в сучасній соціально-культурній ситуації, будуючи позашкільну, позакласну діяльність за такими умовами:

- виокремленість форм повноцінної творчої життєдіяльності та розвитку індивідуальної обдарованості;
- Урізноманітнення форм культурного дозвілля підлітків;

- **позакласна** робота як шлях самовдосконалення і реалізації життєвих ролей, як місце вибору справжніх цінностей життя і мистецтва, навіть переорієнтації або виправлення негативних орієнтирів [11].

Наукові дослідження визначають найбільш поширеною формою залучення підлітків до музичної культури саме музичні лекторії. У свій час цьому аспекту приділяли увагу відомі вчені, музиканти В. Шацько, Н. Гродзенська, Д. Кабалевський. Проблемою формування естетичних оцінок підлітками в процесі сприйняття музики **переймалися** Л. Коваленко, О. Рудницька, в направленості сучасних напрямків музики працювали Б. Брилін, В. Дряпіка, М. Саркітов, Г. Шостакович, у напрямку музики масових жанрів – І. Климук, В. Березан.

Особливостями психічного розвитку підлітка, намаганнями до **самого розвитку**, самовдосконалення, самовиховання позначена така сфера діяльності, як практичне втілення власних намагань через участь в **художньо-творчих**, музично-виконавчих колективах.

Цій сфері музикування присвячені роботи І. Андриюценка, А. Болгарського, В. Дряпіки, С. Малькова, Т. Фурсенко та інших.

Коло наших інтересів окреслено вокально-хоровою діяльністю підлітків в умовах гуманітарно-технічного ліцею, а саме, в процесі створення **творчих проєктів**. З цієї позиції цікава робота В. Бриліної, яка досліджує **проблему** формування естетичного ідеалу в процесі вокальної роботи з підлітками на уроках музики і в **позакласній** роботі за трьома напрямками, а саме, світоглядному - на основі опанування змісту художніх творів, музикознавчому, що поєднує засвоєння змісту через формоутворюючий елемент, виконавчому - де формується потреба підлітків в естетичній діяльності [11, с. 34].

У педагогічній науці останніх десятиріч різноманітні **соціокультурні** педагогічні проєкти зумовлені вивченням і врахуванням вимог **соціального** замовлення, особливостей **соціокультурного** середовища, устрою життя інших факторів, що впливають на багато вимірність освітнього простору.

Проектування в педагогіці передбачає створення умов для більш **оптимальної** взаємодії учнів і педагогів як у навчальній, так і **позанавчальній** діяльності.

Проектування освіти як системи духовного становлення не **обходиться** ускладнень і суперечностей — з одного боку стала функціональністю **освіти** з іншого - свобода і творчий розвиток особистості, тобто проектування через спеціально створені умови для реалізації людського потенціалу.

Ідея багатовимірності стає методологічною основою в **проектуванні** відкритих, гуманістичних педагогічних систем з їх високим рівнем свободи, культури, своєрідності та варіативності особистісно орієнтованого **навчання**.

На думку вчених, спроектувати багатовимірну педагогічну **систему** означає спроектувати культурно-освітній простір, якому притаманні:

- цілеспрямованість у набутті соціокультурного досвіду;

- перетворювальний характер соціуму і суб'єктів;
- внутрішня суперечливість із хаосу і порядку;
- кумулятивність як єдність соціокультурних і педагогічних систем;
- детермінованість культурно-освітнього простору через вплив численних факторів;
- динамічність;
- просторово-часова приналежність.

Педагогічне проектування повинно спрямовуватися на вироблення бачення світу. У моделюванні культурологічного освітнього процесу науковий світогляд поєднується з художнім баченням, якому притаманні нестандартність і системність як природний баланс між синергетичним хаосом і суспільним розвитком [6].

Отримані результати. Організація позакласної роботи в межах музично-виховного процесу розглядається нами на основі практичної роботи в цьому напрямку Довгинцівського гуманітарно-технічного ліцею, традицій роботи, скерованих відомим вчителем-методистом Белоус І. М. Можна з упевненістю зауважити, що системне ставлення досвідченого вчителя (переможця Всеукраїнського конкурсу «Вчитель року-2002» у номінації «вчитель музики») до реалізації отриманих знань учнями у розв'язанні проблем у соціальних умовах, що постійно змінюються має свої позитивні досягнення. Так, протягом останніх років хор старшокласників визнаний кращим в області серед закладів освіти, на думку фахівців хоровий колектив Довгинцівського ліцею став прикрасою на святкових заходах в місті - «меровських» ялинках.

Уся різнобарвність позакласної роботи зумовлена застосуванням методу проектів.

Цікавим мистецьким проектом став для ліцеїстів «Моцарт і сучасність», основу якого склав музичний дивертисмент на теми 7 найвідоміших тем з опер, симфонії № 40 та інших інструментальних творів В.-А. Моцарта, підготовленого керівником хору в режимі оркестрового запису «мінус». Виразальними засобами втілення проекту виявилися різноманітні підходи і пошуки самих учасників проекту. Так, поряд з хоровими епізодами існували вокальні цитати-соло, костюмована скульптурна пластика персонажів опер Моцарта примхливим образом поєднувалась із сучасними танцювальними рухами хористів. Головним досягненням проекту стало наближення творчості Моцарта, представника віденської класичної школи другої половини XVIII століття до сучасного розуміння молоддю і не тільки ліцеїстами, а широким загалом шкільної спільноти. Культ розуму, ідеал благородної простоти, елементи галантного стилю, витонченість, довершеність форми, притаманні багатогранній музиці Моцарта - все це уможливило втілення мистецького проекту «Моцарт і сучасність».

Це один приклад застосування проектної технології. За ініціативою ліцеїстів в Довгинцівському гуманітарно-технічному ліцеї створено благо-

дійний фонд «Надія». Кожен клас, навчальний підрозділ, творчий колектив обирає для себе шлях діяльності - чи то вихованці дитячого будинку «Пелісок», чи важко хворі малюки в дитячій лікарні району. Підсумок проекту **благочинності** традиційно представляється на благодійному Різдвяному ліллу, що відбувається на старий Новий рік, на Святого Василя.

Для учасників творчого колективу - хору ліцею - це виступ у Різдвяному вертепі із залученням п'ятикласників, які шойно вступили до ліцею та дітей із дитячого будинку. Пісні, театралізована хода, виготовляння костюмів, оздоблення вертепу - кожен із учасників може реалізувати себе обраному напрямку проекту. Головний підсумок благодійного проекту полягає в тому, що діти знайомляться з досвідом інших, реалізують себе шляху добродчинної діяльності, допомоги тим, хто поряд, хто потребує участі.

Вирішуючи проблему пошуку нових підходів у вокально-хоровому вихованні підлітків в умовах сільської Новоіванівської СЗШ Юрїївського району Дніпропетровської області вчителем музики Калініч М. П. було аокремлено сукупність педагогічних умов, серед яких виявилось залучення до шкільного хору в процесі створення творчого проекту на основі використання фольклору «Від Миколая до Різдва» суспільною культурною подією не тільки школи, але й всього села.

Наводимо паспорт проектної роботи, започаткованої вчителем в ході експериментального дослідження.

Паспорт проектної роботи

Керівник: М. П. Калініч, вчитель музики Новоіванівської СЗШ школи Юрїївського району, Дніпропетровської області.

Тип проекту: змішаний (дослідницький, інформаційний, практичний, зорієнтований, культурологічний).

Жанр проекту: творчий.

Гасло: «В океані рідного народу відкриємо духовні острови».

Мета:

- збагатити знання учнів про фольклор, давні календарні свята й Свряди через залучення учнів до творчої діяльності;

- пробуджувати пізнавальні інтереси до традицій, історії свого народу;

- залучити учнів до активної життєдіяльності в школі, селі, сприяти їх соціалізації;

- формувати духовні цінності засобами виховання особистості елементами народознавчого характеру;

- продовжувати традиції свого народу.

Завдання:

- створення умов для розвитку індивідуальних творчих сил та здібностей учнів за інтересами та їх реалізація;

- забезпечення можливості самовдосконалення;

- залучення учнів до духовної спадщини народу.

Виконавці проекту: керівник та учні 5 класу (11-12 років).

Скільки користувачів братимуть участь у проекті: 12 учнів:

1-а група (3 учні) - вивчають український пісенний фольклор, відві-
дуяч хоровий гурток, а також записуючи зі слів знавців свого краю;

2-а група (3 учні) - відшуковують ілюстративний матеріал, створюють
художнє оформлення до проведення свят, відповідно до теми;

3-я група (3 учні) - відшуковують інформацію про традиції та обряди
кале ндарно-обрядових свят зимового циклу, складають текстовий матеріал;

4-а група (3 учні) - створення учнівської презентації.

Всі учні об'єднуються у презентації проекту.

форми роботи:

- відвідування гуртків хорового та **декоративно-прикладного** мистецтва;

- організація фольклорно-етнографічної експедиції «Звичаї, обряди

та традиції мого краю»;

- екскурсія до шкільного музею старовини та музею вишивки; робо-

та в шкільній та сільській бібліотеках — добір матеріалу за темою;

- участь у підготовці та проведенні **традиційних** народних свят;

- участь у виставці дитячих робіт під час проведення «Тижня твор-

чості» до зимових свят народного календаря;

- підготовка матеріалу та презентація творчого проекту.

Проміжні результати:

- перегляд та обговорення дібраних матеріалів;

- ознайомлення з виставкою робіт;

- презентація власних творчих здібностей;

- проведення свят народного календаря - Миколая та Різдва;

- папка матеріалів проекту.

Яке значення має проект: проект має локальне значення.

Очікувані результати:

Зацікавлення учнів фольклором, обрядами, традиціями народу. Роз-
виток самостійної творчої діяльності школярів, а також навичок спілкуван-
ня та роботи в групах. Розширення можливостей навчального процесу. За-
лучення здібних учнів до творчих справ для класу, школи. Використання
результатів діяльності в розробці та проведенні творчих конкурсів, виста-
вок, краєзнавчих свят. Формування мистецького смаку, духовних підвалин
учнів. Проведення регулярних зустрічей-свят, **зустрічей-пошуків**, зустрі-
чей-пам'ятей із родинами, громадськістю.

Місце проекту в класифікаційній системі

За кількістю учасників - колективний.

Тривалість виконання - середньої тривалості (2 місяці).

Тип - змішаний (дослідницький, інформаційний, практично зорієтова-
ний).

За формою презентації - літературно-музична композиція.

За рівнем розробки та реалізації - максимальний.

За змістом - практичний.

Анотація проекту

Кожен народ має свої звичаї, що виробилися протягом століть освячені віками.

Однією із сторінок української культури є обрядовість за народним календарем, в основу якого покладено умови праці і життя людини, її стикування з природою. Цикл свят поділяється на пори року. Так зимові свята припадають на зиму.

«А зима йде - празники за собою веде», — казали в народі. І скільки взимку! Все це пов'язане з давнім українським народним буттям. Бо взимку і роботи менше, і вечори довші.

На останній місяць року припадає дуже багато свят. З цього приводу кажуть: « У грудні що не день, то свято». Січень — другий зимовий місяць, якого з нетерпінням чекають і дорослі, і діти. Цей місяць найбагатший на народні свята: «Січень крокує — свята дарує».

І кожне свято по-своєму цікаве, красиве, захоплює...

Кожен, хто відкритий душею, хто сповнений любові, доброти а української спадщини повертається до традицій свого народу.

Допомогти глибше вивчити звичаї і традиції нашого народу, фольклор, розповісти про історію виникнення традиційних свят, показати, як раніше їх святкували, дати змогу стати активним учасником творчих справ, пізнавальний інтерес до багатих народних звичаїв, традицій, виховувати духовно збагачену особистість - основне завдання проекту [7].

Участь у проекті «Від Миколая до Різдва» передбачала розширення кола людей, з якими співпрацювали учасники проекту, тобто відбулась адаптація у соціумі. Насамперед, цьому сприяла організована фольклорно-етнографічна експедиція «Звичаї, обряди та традиції мого краю».

Поширений у наш час метод проектів має давню історію. Уперше російському перекладі книжки «Метод проектів» У. Кілпатрика у 1925 році висвітлено питання традиційних методів навчання, основу яких складає передача учням готових знань але в залежності від потреб розв'язання проблеми соціального середовища, що постійно видозмінюється, тобто використовуючи метод проектів.

До речі, сам У. Кілпатрик є послідовником ідей Дж. Дьюї, засновника ідеї проблемного навчання, концепція якого абсолютизує роль самостійного навчання школярів через розв'язання проблем та недооцінює роль учителя [10].

Дидактичні основи методу проектів були обґрунтовані американськими вченими (Е. Колінгс, Д. Гоері), а також знайшли відображення у працях радянських педагогів (Е. Янжула, Л. Левіна, Е. Кагарова, К. Вавілої, Сахарова, І. Попова, В. Петрова, Л. Скаткіна). Теоретико-прикладні підходи до проектної діяльності досліджуються сучасними вітчизняними і зарубіжними вченими (І. Єрмаков, О. Пехота, В. Поздняков, О. Памету, В. Шапіро та інші.)

Сучасні організатори позакласної діяльності з підлітками як навчально-виховного процесу вбачають головну специфіку за принципами:

- гнідність поваги та вимогливості до особистості;
- комплексний підхід до організації навчально-виховного процесу;
- самоосвіта та самовиховання особистості;
- максимальне врахування індивідуальних інтересів та можливостей

особистості;

= **організація** і постійна підтримка **емоціино-творчої** атмосфери в творчому колективі.

Інтеграція педагогічних та творчих складових відбувається на основі розвитку творчої діяльності підлітків, де **саме** розвиток виступає як динамічний процес, який зумовлюється закінчення визначенням мети та методів педагогічної і художньої діяльності підлітків.

Займаючись навчально-виховним процесом в **позакласній** діяльності підлітків вирішуються основні завдання в творчих колективах:

- залучення широкого кола підлітків із різним рівнем здібностей;
- організація **дозвіллевої** діяльності із урахуванням розвитку художніх задатків, умінь і навичок;
- розвиток творчої діяльності в колективі із залученням до суспільно-корисної праці [5].

Висновки. Сучасна наукова думка розглядає проектну технологію тим інтегрованим компонентом системи освіти, що здатний урахувати раціональне співвідношення теоретичних знань та їх практичне застосування для вирішення конкретних проблем музичної, зокрема вокально-хорової педагогіки. Проектна технологія спрямовує учасників творчого колективу на самостійну дослідницьку творчу діяльність, активне мислення, знаходження та вирішення професійних, **соціально** значущих проблем. Проектна технологія створює реальні умови для розвитку та удосконалення комплексу загально-навчальних умінь, зокрема інтелектуальних, інформаційних, прогностичних, самоорганізаційних, усвідомлене застосування яких дозволяє творчо підходити до вирішення навчальних проектів.

Література

1. Державна національна програма «Освіта» Україна XXI століття. - Київ, 1994. - С. 17.
2. Концепція національного виховання // Рідна школа. - 1995. - № 6. - С. 19-21.
3. Костюк Г. С. Избранные психологические труды / Григорий Силович Костюк. - М.: Педагогика, 1988. - 304 с.
4. Мальков С. Формування художньо-творчих потреб в умовах технічного вузу / Сергій Мальков // Рідна школа. - 1995. - № 6. - С. 66-67.
5. Нагірний Р. Співвідношення педагогічних і художніх завдань творчого розвитку підлітків-аматорів / Роман Нагірний // Рідна школа. - 2005. - № 11. - С. 19-20.
6. Остапчук О. Проектування багатовимірного педагогічного процесу: пошуки нових резервів освіти / Олена Остапчук // Рідна школа. - 2007. - № 9. - С. 10-13.
7. Пастухова Ю. В. Проекти в системі виховної роботи школи / Ю. В. Пастухова // Виховна робота в школі. - Харків, 2008. - № 5. - С. 17-27.
8. Смирнова Т. А. Вища диригентсько-хорова освіта в Україні: минуле та сучасність / Тетяна Анатоліївна Смирнова. - Харків: Константа, 2008. - 256 с. - [Монографія].

9. Степура А. Метод проектів — сучасна ефективна технологія навчання / А. Степура // Професійно-технічна освіта. - 2002. - № 3. - С. 43-44.
10. Топузов О. Становлення проблемного навчання в педагогічній науці / Олег Топузов // Рідна школа. - 2005. - № 11. - С. 57-59.
11. Фурсенко Т. Аналіз сучасного стану позашкільної роботи з підлітками у сфері мистецтва / Тетяна Фурсенко // Рідна школа. - 2007. - № 7-8. - С. 32-35.

Стаття надійшла до редакції 08.11.2010

УДК 37.018.2

Асанова З.

викладач

РВНЗ «Кримський інженерно-педагогічний університет»

УПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ЕТНОПЕДАГОГІЧНИХ ЗАСОБІВ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ (НА ПРИКЛАДІ ЕТНОПЕДАГОГІКИ КРИМСЬКОТАТАРСЬКОГО НАРОДУ)

У статті розкриваються оптимальні шляхи впровадження системи засобів етнопедагогіки кримськотатарського народу у навчально-виховний процес початкової школи.

Ключові слова: засоби етнопедагогіки кримськотатарського народу, виховання молодших школярів.

В статье раскрываются оптимальные пути внедрения системы средств этнопедагогика крымскотатарского народа в учебно-воспитательный процесс начальной школы,

Ключевые слова: средства этнопедагогика крымскотатарского народа, воспитание младших школьников.

The article reveals how best to implement the system of means of ethnopedagogy in the educational process of primary school of the Crimean Tatar people.

Key words: means of ethnopedagogy Crimean Tatar people, upbringing of junior pupils.

У сучасному постіндустріальному суспільстві відбувається переосмислення ціннісної основи виховання. На етапі переоцінки ціннісних смислів необхідно досягти відповідності цілей виховання реально функціонуючій в суспільстві системі цінностей.

Ціннісні орієнтири кримських татар в області виховання не суперечать загальнонародним цінностям і національним (державним), які визначені у нормативно-правових документах (Законах України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Державній національній програмі «Освіта» («Україна XXI століття») [6].

Створення цілісної етновиховної системи, заснованої на ціннісних орієнтирах кримськотатарського народу, відродженні традиційного виховання дітей обумовлено об'єктивною потребою суспільства в гармонійно розвиненій особистості як представника національної спільноти, здатної жити, працювати і повністю реалізувати себе в умовах полікультурного